

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19.02.1993, sp. zn. 3 Cao 14/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:3.CAO.14.1993.1

Číslo: 5/1995

Právní věta: Jde-li v soudním řízení o přezkoumání rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení o požadavek navrhovatele, aby mu byla uznána další doba zaměstnání II. pracovní kategorie v rozmezí celkového trvání odpracované doby (např. od roku 1931), je nesprávné hodnotit jako nadbytečnou potřebu zjišťování charakteru navrhovatelova zaměstnání v době předválečné a v době krátce po skončení války. Byla-li v předchozím rozhodnutí soudu řešena jen otázka, zda určitou dobu výkonu práce u navrhovatele (např. z období 1935 až 1945) lze pokládat za dobu zaměstnání v pracovním poměru (který zakládal účast na nemocenském pojištění), nebyla tím ještě vyřešena otázka započtení této doby jako zaměstnání II. pracovní kategorie.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 19.10.1993

Spisová značka: 3 Cao 14/93

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Důchod starobní, Pojištění důchodové, Právo sociálního zabezpečení, Sociální zabezpečení, Státní sociální podpora, Zabezpečení ve stáří

Předpisy: 100/1988 Sb. § 96 ods. 1 101/1964 Sb. § 23 odst. 1 písm. b) 101/1964 Sb. § 23 odst. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze 17.10.1991 byla zamítnuta navrhovatelova žádost o zvýšení invalidního důchodu podle ustanovení § 96 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb. V odůvodnění tohoto rozhodnutí se uvádělo, že podle dodatečně předložených dokladů se navrhovateli přepočítává ve II. pracovní kategorii doba zaměstnání od 16.1.1951 do 3.11.1956, tedy 5 roků a 262 dní, a ve III. pracovní kategorii pak doba 34 roků a 36 dní; celkově je navrhovateli započteno 39 roků a 298 dní doby zaměstnání. Dodatečně provedený zápočet je však bez vlivu na rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení z 25.4.1991 o přiznání důchodu ve výši 1383 Kč, neboť invalidní důchod má navrhovatel přiznán ze zaměstnání III. kategorie, pro niž platí omezení 60 % průměrného měsíčního výdělku, a takto je jeho důchod omezen.

V opravném prostředku proti uvedenému rozhodnutí navrhovatel namítal, že ve skutečnosti mu měla být započtena doba zaměstnání ve II. pracovní kategorii již od roku 1931, neboť po celou dobu pracoval s trichloretylenem. Tyto práce vykonával původně od roku 1931 ve firmě svého bratra a po celou dobu byl nemocensky pojištěn. Od 16.2.1951 pracoval v podniku O. d., rovněž v čistírně a v

rizikovém prostředí. K důkazu navrhl čtyři svědecké výpovědi. Žádal zrušení přezkoumávaného rozhodnutí.

Krajský soud v Brně opravnému prostředku navrhovatele nevyhověl a přezkoumávané rozhodnutí potvrdil. Vycházel přitom z výpovědi navrhovatele slyšeného jako účastník řízení k důkazu, z vyjádření České správy sociálního zabezpečení, z obsahu dávkového spisu navrhovatele a z výpovědi svědků M. P. a B. K., jakož i z listinných důkazů. Zjistil, že nárok navrhovatele na invalidní důchod vznikl dnem 23.6.1970 a od tohoto data byl navrhovatel uznán invalidním pro obecné onemocnění. K tomu, aby navrhovateli mohl být přiznán invalidní důchod ze zaměstnání II. kategorie podle ustanovení § 23 odst. 1 písm. b) zákona č. 101/1964 Sb., musel by prokázat, že byl zaměstnán nejméně 20 roků v této kategorii, přičemž zaměstnání ve II. kategorii by muselo trvat ke dni vzniku nároku na důchod, tedy k 23.6.1970. Soud však zjistil, že navrhovatel v roce 1963, kdy nastoupil do zaměstnání po odnětí invalidního důchodu, pracoval v ústředním skladu podniku K. s. v B. a toto zaměstnání je hodnoceno ve III. pracovní kategorii. Soud dospěl k závěru, že za této situace se jeví nadbytečným zjišťovat charakter navrhovatelova zaměstnání od roku 1931 až do 16.2.1951, když má do 3.11.1956 potvrzenou dodatečně dobu zaměstnání ve II. pracovní kategorii. K tomu ještě soud podotkl, že minimálně pro období od roku 1931 do 1.7.1935 je ohledně doby zaměstnání dána překážka věci rozhodnuté (vzhledem k usnesení Krajského soudu v Brně z 24. 2. 1971, č. j. 11 C 360/70-11). Navíc výpověďmi svědků již slyšených v roce 1970 lze stěží dovodit nepřetržitý výkon zaměstnání ve II. pracovní kategorii po dobu 20 roků. Soud prvního stupně tedy uzavřel, že u navrhovatele nejsou splněny podmínky uvedené v ustanovení § 23 odst. 1 písm. b) a odst. 4 zákona č. 101/1964 Sb. Navrhovatel nadále splňuje podmínky pro nárok na výplatu invalidního důchodu ze zaměstnání III. pracovní kategorie, jehož výše je omezena 60 % průměrného měsíčního výdělku (§ 23 odst. 4 písm. b/ citovaného zákona). V přezkoumávaném rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení neshledal soud prvního stupně pochybení, a proto je jako věcně správné potvrdil.

V odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně navrhovatel namítal, že soud prvního stupně nesprávně zhodnotil provedené důkazy a vyvodil proto i nesprávný právní závěr. Poukazoval na to, že proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení podal opravný prostředek, který směřoval do délky doby odpracované ve II. pracovní kategorii. Opravný prostředek podal navrhovatel z popudu samotné České správy sociálního zabezpečení, která ho poučila, že mu může uznat delší dobu práce v zaměstnání II. kategorie jedině na základě soudního rozhodnutí. Bude-li v soudním řízení prokázáno, že práce ve II. kategorii vykonával ve větším rozsahu, nebylo by ze strany České správy sociálního zabezpečení důvodu pro odepření dodatečného zhodnocení dalších dob zaměstnání II. kategorie, než které jsou mu dosud uznávány. Navrhovatel poukazoval na to, že soud prvního stupně provedl ve věci dokazování v intencích opravného prostředku, ovšem v rozsudku se touto záležitostí nijak nezabýval a hodnotil ji z jiného pohledu. Navrhovatel proto znovu zdůrazňoval, že mu jde o to, aby mu byla uznána delší doba zaměstnání II. pracovní kategorie, než jaká je odpůrcem dosud uznávána. Navrhuje proto, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek soudu prvního stupně tak, že se přezkoumávané rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení.

Vrchní soud v Praze zrušil rozsudek soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Navrhovateli byl rozhodnutím Úřadu důchodového zabezpečení v Praze z 19.10.1970 přiznán od 23.6.1970 invalidní důchod pro obecné onemocnění. Přezkoumávaným rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení bylo pak navrhovateli započteno celkem 39 roků a 298 dní zaměstnání. Z osobního listu důchodového zabezpečení je zřejmé, že jde o zápočet let 1930 až 1970. Doba zaměstnání II. pracovní kategorie pak byla navrhovateli započtena v délce 5 roků a 262 dní, a to od

16.2.1951 do 3.11.1956. Navrhovatel se domáhá započtení delší doby zaměstnání ve II. pracovní kategorii, a to již od roku 1931, neboť konkrétně od 1.7.1931 až do 3.11.1956 vykonával zaměstnání, při kterém pracoval s trichloretylenem a které tedy mělo být zařazeno do II. pracovní kategorie. Odvolací soud nesdílí názor soudu prvního stupně o nadbytečnosti zjišťovat charakter navrhovatelova zaměstnání od roku 1931 až do 16.2.1951, neboť právě toto období je předmětem přezkumného řízení v intencích navrhovatelova opravného prostředku.

Soud prvního stupně sice v průběhu řízení provedl v tomto směru důkazy výslechem navrhovatele a svědků M. P. a B. K., dále však nepostupoval podle zásad stanovených v § 132 o. s. ř.; tyto důkazy nezhodnotil a věc chybně posuzoval ze zcela jiných hledisek. V tomto směru je třeba plně přisvědčit navrhovatelově námitce, uvedené v odvolání.

Nelze souhlasit ani s názorem soudu prvního stupně, že minimálně pro období od roku 1931 do 1. 7. 1935 je ohledně doby zaměstnání dána překážka věci rozhodnuté s odkazem na usnesení Krajského soudu v Brně z 24. 2. 1971, č. j. 11 C 360/70-11, neboť toto usnesení neřeší otázku započtení doby navrhovatelova zaměstnání II. pracovní kategorie, ale bylo v něm vysloveno, že dobu od 1. 7. 1935 do 30. 4. 1945 lze považovat za pracovní poměr, který zakládal účast na nemocenském pojištění. Je proto třeba, aby v dalším řízení soud prvního stupně postupoval důsledně podle ustanovení § 120 odst. 1 o. s. ř. a dbal o to, aby skutkový stav věci byl zjištěn co nejúplněji. Za tím účelem soud prvního stupně nejprve znovu podrobně vyslechně navrhovatele k průběhu jeho zaměstnání a charakteru vykonávané práce po celou rozhodnou dobu, tedy od roku 1931 až do roku 1956. Dále soud provede důkaz výslechem dalších svědků navržených navrhovatelem v opravném prostředku a provede případně ještě další potřebné dokazování, kterým by mohlo být prokázáno, že navrhovatelovo zaměstnání vykonávané do 15.2.1951 mělo charakter zaměstnání zařazeného do II. pracovní kategorie. Teprve o doplnění řízení v naznačeném směru získá soud prvního stupně potřebný skutkový základ pro posouzení věcné správnosti přezkoumávaného rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení. Z uvedených důvodů odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 221 odst. 1 písm. a/, odst. 2 o. s. ř.) a k novému rozhodnutí. V novém rozhodnutí o věci rozhodne soud prvního stupně též o nákladech tohoto odvolacího řízení (§ 224 odst. 3 o. s. ř.).